

LÁZÁR: Mit láttál? Mondd el, mit láttál! Egyedül voltál?

MAGDOLNA: Szalome is velem volt, Szalome is látta.

PÉTER: Tudod, hogy ezen a híren áll a mi egész küldetésünk. Gondold meg, mit beszélsz, és semmi olyasmit ne mondj, amiben nem vagy biztos.

MAGDOLNA: Szalome aggodalmaskodott az úton. Olyan nehéz a szikla, hogyan hengerítsük el az útból? Majd megkérjük az öröket, mondtam; de ő csak zsémbelődött, és csak támolygott a rossz lábaival; én meg, ahogy közeleedtünk, előre szaladtam... Se örök, se senki... A kő elhengerítve... Emlékeztek József kertjére, nem lehet eltéveszteni. Az olajfák, aztán a sír... Mentem előre, ott álltam a sírnál... Üres volt!... És akkor, ahogy döbenten a sírboltba meredtem, valaki a nevemen szólít. Az a hang, azt nem lehetett nem megismerni: az csak a Mester hangja lehetett. Nem akartam megfordulni, nehogy semmivé váljek; de valami kényszerített rá, és mégis megfordultam. Egy férfit láttam, egy ismeretlen férfit. Azt gondoltam: a kertész. Akkor megint a nevemet mondta. Abban a pillanatban ráismertem. Mester! — kiáltottam és a földre borultam. Mire fölcsozdtam és fölnéztem, eltűnt.

JAKAB: És Szalome?

MAGDOLNA: Ott talált sápadtan, félájultan, örömben és boldogságban. Nézd! — mondtam, és a sírra mutattam. És ő is látta, ugyanúgy, ahogy én, hogy a sír üres. Akkor futni kezdtem, teljes erőmből, hogy meghozzam nektek a hírt. Tartsatok eszelősnek, mondjátok, hogy álmot láttam: de a sír üres. És aki pénteken meghalt a kereszten, ma hajnalban élő hangján a nevemen szólított. Engem, Magdolnát, legkisebb szolgálóját. Hogy első tanúja legyek a Föltámadásnak...

Szegedi Gergely fordítása

EMBEREK

A völgy színültig telt sűrű éjszakával; a pince asztaloknál egybemosódtak s megvillantak az arcok az égő szénacsomók fényében; kés, pohár csörgésbe nóta vegyült; a csillagokig lebbentek az árnyak: — s dobok perdültek őserőben, fekete harcosok falták a megölt ellenség húsát; extatikus tömegtánc kísérte az áldozatul díszített szüzeket. Csend lett. S tábortüze mellett Hannibál ült vezérei közt, Napóleon főzte ki tervét a holnapi mézárásra; inkvizitorok szent törvényszéke küldte máglyára eretnekeit. — Nem, mégis, ahogy magasabbra csapott fel a láng, s az arcok füzére újra ismerős lett, ahogy ették a húst, sajtot, kenyeret s egymásra köszöntve nyelték a bort s a füstszagú hús levegőt: emberi otthon meghittsége derült és ünnepek édes, szíveket oldó éneke csendült fel körülöttem a szőlős balatoni lankán.

Az embernél nincs félelmesebb: vérszomjú vadaknál szörnyűbb, képzelet, ész ad célt s eszközt neki; isten előtt tép élő szívet az obszidiánkés; higiénikus nagyüzem foszlat füstbe ártatlan milliókat; — de másra vetett

hurkai foglya a sintér s a bombavetővel pusztul a cinkos:
válogatatlanul ölnek az apokalipszis szörnyei, s nincsen,
önvérébe ha fullad, szánnivalóbb az embernél.

Nincs gyávább, ingatagabb az embernél: a széltől
éjtől, árnytól retteg, porba hull a hatalmas
hírére; megfut lelke sok ördögétől, benne születtek
bár, — de ha jó angyal áldását, tisztessége parancsát
érzi, ha eszméktől és lelkesüléstől részegen választ,
követve a szívébe írt törvényt s nem szánja halálát:
az embernél nincs állhatatosabb s hősiesebb

Az embernél nincs társasabb lény, akár a fű,
betölti néppel a kontinenseket: ez hatalma
s halhatatlansága; nem csizmák, tankok taposó dobaja:
az egyetértés teszi a föld urává; — de mirriád változatban
növekszik, s mily iszonyú leckék tanították,
hogy e másfajúság népirtás érve lehet s oly szolgaságé,
melyben nincs árvább, magányosabb az embernél.

Nincs boldogabb, gyengédebb, játékosabb az embernél;
övé a tréfa, a tánc, a bújócska-gondolat, a nem, mely igen,
a hegyeket mozdító szeretet, csók, derű, tiszta mosolygás,
görcsoldó mámor: — de árnyékával együtt csak egész:
Dávid fiát pálmával övezte s ötödnap
megfeszítette; lerészegszik, hogy feledje mocskos
életét; jaj! az embernél nincs kegyetlenebb s boldogtalanabb.

Az embernél nincs titokzatosabb. Milyen szép is
a szzirompuha bőr, testek gyönyörű aránya, s mily ocsmány
a rút test, a pusztulás; hogy vonz az örvény szem, az érett arc
áthathatatlan mélye; — de hogyan kinyílik egy másik
lélek érintésére a lélek; hogy felragyog,
ha szépség, okosság áltatásában istennek érzi magát:
nincs akkor nyíltzívűbb, átlátszóbb az embernél.

Nincs gyengébb, esendőbb az embernél; csak csont,
hús, vér: romlékonyabb, mint a málna, a hal;
sodródó por csak a rázúduló lét roppant
forgatagában; — de legyőzte mégis a jég, sötétség
s kórság rettenetét; rendet tud tenni; eszével erősebb
a természetnél: övé a föld, az ég, a tenger; növekszik a kiterjedő
világegyetemmel: az embernél nincs nagyobb, erősebb.

Ki fogja össze mindezt?! Az egész igaz csak együtt!
Az egyben a sok, hatalomban a szolgaság;
egymással teljes csak az üllő s a kalapács,
a vad s a vadász, az igazság s látszata. Csak a részt
ismerheted, de mérned az egészhez kell; mert aki szabadna!
született, választania kell; nem mint az állat, növény:
az ember döntésre ítéltetett, kockáztatásra;
mint a légtornász, ki érzi a lendületet s a törvényt
tudja; de mennyi esélye lehet a vak bizonyosság
s naiv hit közt a kételkedő bizalom útján? —
Jaj, de mindez oly távoli, elvont. Ha elmúlt
a negyven nap, melyben a pusztá magánya tanított
a láng nap s a jég csillagok példázatával, mily jó
visszatalálni a társas élet bár iszonyú, de
otthonos rengetegébe, ismerős arcok s mozdulatok közé,
ahol nem démon s angyal, de vérbe, idegbe ivódott
időtlen hagyomány súgja, mi jó, rossz, gazság és becület.

Keresztury Dezső